

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. XXXVII. De Postulando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

in factum appellat; quia actio doli famosa est. Ad 2. dist. *Conf. tenebitur pro foro interno*, si mala fide læsit. *C. Conf. pro foro externo*. *N. Conf.* si bona fide transactum est, nec datur obligatio in foro interno; sicut postquam præscriptio fuit completa cum bona fide. Qui verò mala fide alterum inducit ad transigendum, rescire tenetur etiam modicam læsionem in foro conscientia; quamvis non jubeatur in foro externo à Judice. Addidi in Assertionem: etiam si de tota læsione sufficienter constet; quia non tam facile constat de læsione ultra dimidium, si consideretur dubius litis eventus; fieri enim potuisset, ut Pars læsa in transactione nihil vel parum obtinuisset per sententiam; cum omnis transactio fiat necessario super re dubia & lita incerta.

TITULUS XXXVII.

De Postulando.

SUMMARIUM.

1. Postulare hic significat idem, ac Advocare.
2. Quis dicatur Advocatus, & à quo constituatur.
3. 4. Quis possit esse Advocatus: An Clerici.
5. Quod sit officium Advocati.
6. Præsertim circa causam minus probabilem, quam suscipit.

7. Quando & quid rescire teneatur Advocatus, si sua culpa nocuit Partibus.

8. Quæ sint commoda & privilegia Advocatorum.

Sciendum 1. id postulare hic non sonare postulationem Prælati, ut est species l. sectionis, de qua egimus tit. V. neque sumi generaliter, prout in l. 1. §. 2. ff. b. t. significat desiderium suum vel amici exponere apud Judicem in Jure, seu in loco Judicii, vel alterius desiderio contradicere; sed pro advocacy, vel pro officio Advocati. Si enim Partes transigere nolint, sed velint contendere in Judicio, itur ad Judicem. Quia verò sæpe vel nolunt, vel non possunt Partes per se ipsas causam suam agere in Judicio, Advocatos, aut (si Pars litigans sit Communitas) Syndicos, aut (si sit persona alia) Procuratores pro se substituunt; atque ideo convenienter de his personis sequentes tituli tractant, & præsens quidem

De Advocatis.

2. S. 2. Advocatum dici, qui litigantibus, in Judicio præsentibus, patrocinium præstat, causam legitimè deducendo secundum Jura. Unde etiam vocatur Patronus causarum, Causidicus, Orator. Adeoque debet esse vir gravis, prudens, juris & rerum usus peritus. Differt à Procuratore, quocum magnam habet affinitatem, quod causam agat alterius in Judicio præsentis, Procurator verò absentis, & quidem non ut Dominus litis, sicut Procurator. Dein officium Advocati est publicum, honorabile, gaudens multis privilegiis, & exigit virum Jurium peritum, & Doctorem Juris judicio approbatum; non verò officium Procuratoris. Advocatus constituitur vel à Partibus. l. 2. C. h. t. vel à Judice. l. 1. §. 4. ff. eod. si nempe Partes ab ipso petant, vel si per se ipsas agere non possint, nec Advocatum habere, v. g.

propter notoriam paupertatem, vel potentiam adversarii. Siquis publica auctoritate Magistratus admittitur ad officium Advocati, & Albo Advocatorum inscribitur, dicitur Advocatus Juratus, vel Immatriculatus, nec potest alieui, patrocinium suum postulant, sine justa causa illud negare, quia gerit officium publicum. Ad id verò non tenetur Advocatus alius, nempe extraordinarius, supernumerarius, uti vocantur, qui non sunt publica auctoritate admissi.

Dico 1. Postulare, seu Advocatos agere possunt omnes, qui non specialiter prohibentur. Arg. l. 43. ff. de Procurat. quia est de re generaliter permessa, & Edictum prohibitorium, sicut illud de dandis Procuratoribus. Prohibentur autem aliqui 1. Edicto Prætoris, nempe minores 17. annis: scilicet: muti: surdi: cæci: condemnati de calumnia, vel capitali crimine: notati insigni turpitudine, & infames l. 1. §. 3. 5. 6. ff. b. t. & ibi DD. Possunt tamen plerique ex iis postulare pro se ipsis, pro personis consanguinitate & affinitate valde propinqua junctis (non verò pro amicis) item pro pupillis, furiosis, fatuis. l. 1. cit. præsertim §. fin. Prohibentur 2. alii Lege, ut Judices & arbitri in ea causa, in qua judicant: Infideles (etiam hæretici non tolerati) Jurium imperiti (& juxta multorum locorum consuetudinem, & ordinationem Camera p. 1. tit. 18. Gradu Doctoratus vel Licentiatûs Juridici carentes) potentiores contra infirmiores, ne jura adversæ Partis opprimant, vel Judicem terreant potentia sua: Decuriones contra propriam civitatem; quod etiam revocari possunt, qui à civitate, vel alio domino salarium habent, ut sint parati causam illius defendere: & universim omnes, qui legitimam personam standi in Judicio non habent. l. 6. §. fin. C. eod. l. 11. §. 1. C. de Advocat. divers. Judic. t. t. C. ne liceat potentior. Prohibentur 3. alii sententiâ Judicis, quos nimirum Judex repellit vel ob contumaciam, vel ob delictum, vel ob aliam causam. l. 5. 7. C. h. t. l. 8. ff. eod. Prohibentur alii 4. Canone, scilicet Religiosi sine consensu Superioris, & extra calum utilitatis Monasterii. c. 2. h. t. Franciscani tamen neque cum consensu suorum Superiorum & in causa utilitatis Monasterii, ac pro Amicis & Benefactoribus suis, neque in tribunali Ecclesiastico advocare permittuntur. Clem. 1. de V. S. post med. Deinde & Clerici Seculares; sed de his

Quæres, an & quâ Clerici prohibeantur esse Advocati? R. 1. Clerici omnes advocare possunt 1. in causa propria, sive pro se ipsis. 2. pro suis Ecclesiis. 3. pro personis sanguine junctis usque ad quartum gradum, imò pro suis fratribus spiritualibus, v. g. pro Canonicis ejusdem Ecclesiæ. 4. pro personis Misericordibus, quæ nempe nec per se nec per alios sufficienter tueri se possunt, & quidem etiam in tribunali laico. c. 1. §. 3. junct. gl. h. t. & Barb. in c. 1. cit. n. 2. R. 2. nullus Clericus in tribunali laico, & in causa sanguinis (saltem pro Actore contra Reum, propter periculum irregularitatis) item in tribunali Ecclesiastico contra Ecclesiam, in qua habet Benefici-

neficiū, aut contra Episcopum proprium pro extraneis, potest agere Advocatum; nisi id agat ex præcepto Superioris, aut pro se, vel per se, conjunctis, vel miserabilibus. *cc. 1. § 3. de Clericis vel Monachi. per c. 15. de Exco. c. 9. Ne Clerici vel Monachi.* per c. 15. de Exco. *Præf. § 3.* Sacerdotes in tribunali sæculæ extra casus in responsione prima allatos, hinc omnes in Majoribus constituti, imò & Minores habentes Beneficiū ad congruam sustentationem sufficiens postulare vetantur. *c. 1. § 3. c. 3. c. 11. In tribunali tamen Ecclesiastico id ipsi licet, ut deducitur ex c. 1. cit. à contrario: quod confirmat etiam praxis Curie Romanæ, ubi etiam Sacerdotes munia Advocatæ & Procuratoris obire solent. Pariter Clerici & Religiosi licitum est consilia dare Partibus, aut Juris allegationes in scripto; modò ipsi non compareant in Judicio; quia hoc non est advocare.*

Dico 2. Advocati officium & obligatio est fidelis rimari factum cum suis circumstantiis, consulere libros, omnia diligenter conquirere, quæ in utilitatem clientis serviunt, sed abstinere à fallaciis, fraudibus, falsis allegationibus, etiam si causa clientis iustissima sit: temperare sibi convitiis, sarcasmis, & petulantia verborum: item non studiosè protrahere, sed superfluas allegationes refecare, trivolas dilationes & exceptiones evitare: non colludere cum Parte adversa, vel causam prodere, revelando arcana & merita causæ sibi creditæ, aut iis cognitis ad alteram Partem transire (alias enim & Prævaricationis & Falsi crimine se obstringeret) causam semel susceptam invito Clientem non delerere. *l. 14. § 1. § 1. § 6. § 1. § 4. C. ed. l. 38. § 8. § 9. ff. de pen. l. 212. ff. de V. S.* Atque ut ista certius præstarent Advocati, cautum est *l. 14. cit.* ut in principio cujuslibet litis juramentum deponant: sed hodiernò sæculò semel tantum & initio officii id præstare solent. *Haun. tit. 2. n. 533.* Interim tamen Advocatis regulariter debetur salarium à Clientibus. *per c. 16. de Præscript.* si videlicet non habeant aliunde constitutum à Magistratu, vel ex arario publico; vel nisi cliens propter notoriam pauperatē dare nequiret (tunc enim saltem ex charitate teneretur Advocatus pro tali paupere gratis postulare, sicut Medicus ægrum pauperem gratis curare) quia nemo tenetur suis stipendiis militare. *d. c. 16.* Sed in petendo salario debent habere rationem laboris, dignitatis, scientiæ suæ, atque difficultatis causæ juxta arbitrium prudentis. *l. 1. § 10. ff. de Extraord. cognit.* Neutiquam verò pacisci potest Advocatus de *Palmario*, seu de aliquo extraordinario ultra salarium in eventum Victoriæ, uti nec de *quota litis*, sive de certa parte rei litigiosæ sibi solvenda, si vicerit. *l. 56. C. b. l. 1. § 3. ff. de Pæf. l. 1. § 10. ff. de Extraord. cognit.* quia tale pactum censetur invitare Advocatum ad dolos & fraudes.

Quæres, an possit Advocatus defendendam suscipere causam minùs probabilem tantum? *§.* cum communi contra Sotum affirmativè, modò verè probabilis existat, & spes victoriæ prudens. Sumitur ex *Auth. Hodie jurant. §. Pa-*
Lib. I. R. P. Pichler.

troni. C. de Judic. Ratio est partim, quia scæpe minùs probabilia sunt vera, & magis probabilia sunt falsa, partim quia ipse Cliens potest suam causam minùs probabilem defendere in Judicio per se ipsum, nec Sotus negat ergo & per alium, *per reg. 7. 68. in 6.* Tenetur tamen Advocatus monere Clientem de minori probabilitate, ne deceptus faciat magnas expensas, non litigaturus fortè, si scivisset causæ suæ statum. Ubi verò non affulgeret spes prudens victoriæ, per accidens non posset suscipere causam minùs probabilem, nisi monito priùs Cliente de periculo, & nihilominus volente causam defendi. Sic si Advocatus sciat, in suo Dicastrio constanter praticari sententiam suo Clienti adversantem, vel reum, contra quem suscipit patrocinium, esse in possessione rei litigiosæ, probationes verò contra justam ejus possessionem, vel dominium, sufficientes afferri non posse &c. non potest suscipere causam. Oppones 1. Illi tenetur favere Advocatus, cui favent Jura: sed Jura potiora favent habenti causam probabiliorem: ergo. 2. Princeps non potest illi inferre bellum, pro quo stat major probabilitas: ergo nec Advocatus movere litem illi, pro quo stat major probabilitas. *§. ad 1. Dist. Ma.* cui favent Jura vera. C. apparentia tantum & existimata. *N. M.* Ad 2. *N.* paritatem, quia Princeps bellum inferens simul est Judex, & altera Pars litigans; Judex autem tenetur sequi probabilia: Advocatus non simul est Judex, sed solum assistit Parti, quæ per se ipsa licitè ageret causam minùs probabilem.

Dico 3. Advocatus non solum graviter peccat, sed etiam tenetur Parti lætæ ad restitutionem, & compensationem damnorum. 1. si vel ex malitia, vel ignorantia culpabili, suscipiat causam injustam: vel ad hanc in Judicium deducendam inducat Clientem: vel post acquisitionem in progressu notitiam injustitiæ, non statim desistat: vel suscipiat causam quidem probabilem, de qua tamen moraliter nulla est victoriæ spes: vel Adversario pandat secreta sibi credita, ut Cliens perdat causam: vel denique sciens injustam sui Clientis causam disponat Adversarium ad transactionem. Advertendum autem est, quòd, si obtineat sententiam pro causa injusta sui Clientis, teneatur alteri Parti non modò restituere litem principalem, vel æstimationem litis, sed etiam expensas: si verò Cliens suus causam injustam habens condemnatur, quem priùs de injustitia non monuit, teneatur huic solum expensas refarcire; imò, si monuisset priùs, & ille nihilominus non omisit litem, ad nihil teneretur; quia scienti & volenti non fit injuria. 2. si lucri capiendi gratiā protrahat litem ad longum tempus, quæ poterat citò expediri. 3. si culpabili negligentia, aut ignorantia Legum, vel meritum Causæ, litem perdat: quod iterum intellige de casu, quo Cliens ignoravit negligentiam, vel imperitiam illius; alias sibi imputare debet, quòd talem Advocatum elegerit. Ratio dictorum omnium est; quia Advocatus in his casibus est injusta causa damnorum in Partes redundantium.

Z

Dico

§ Dico 4. Advocatorum commoda & privilegia sunt 1. Nobilitas, saltem in supremis Principum Dicasteriis. 2. participatio privilegiorum Militarium, uti est privilegium competentiae &c. exceptis tamen iis, quæ militibus competunt ratione ignorantiae juris. 3. immunitas à carcere, & tortura; quare si Advocatus delinquat, custodiendus est in cubili honesto. 4. immunitas à poenis magis ignominiosis, quales censentur esse fustigatio, suspensum: quare, si Advocati delictum sit majus vel capitale, gladio v.g. puniendus est. 5. immunitas ab oneribus, & muneribus publicis, à recipiendis militibus &c. Colliguntur hæc ex l. 7. C. b. t. l. 12. § ult. C. de Decurion. l. 8. C. de question. l. 28. § fin. ff. de penis. l. 2. § 6. C. de Profess. § Medic. Struyck. in dissert. de Privil. Advoc.

TITULUS XXXVIII.

De Procuratoribus.

SUMMARIUM.

1. Quis vocetur Procurator.
2. Quis ad litem: quis ad negotia. Et an in Procuratorem ferenda sententia.
3. Qualiter constituendus sit Procurator: quid in mandato Procuratorio exprimendum.
4. An in quibus necessarium sit mandatum.
5. 6. Quis Procuratorem possit, aut debeat constituere.
7. Quis constitui Procurator valeat.
8. An Minorennis, & Infamis, ad litem.
9. In quibus causis constitui possit Procurator. In famosis causis constitui expedit.
10. Quæ sit potestas Procuratoris.
11. Quid possit vi clausula, concedentis potestatem ad omnia, licet mandatum speciale exigant: quid constitutus cum libera.
12. Quod sit officium & obligatio Procuratoris. Quid sit contractus Mandati.
13. Qualis actio competat Domino & Procuratori adversus se invicem.
14. Quomodo finiatur officium Procuratoris.

SCiendum 1. Procuratorem, Germanicè ein Anwalt/ Gebollmächtigter/ in genere dici, qui aliena negotia mandato Domini administrat. l. 1. ff. b. t. intellige, absentis. Addunt aliqui, gratuito administrat, quia officium Procuratoris gratuitum est. l. 15. C. eod. & si petatur salarium, potius est locatio operarum: nihilominus hodiernis moribus passim constituuntur Procuratores pro salario ab iis, qui per se ipsos vel non possunt, vel nolunt, res suas & negotia perficere. Per vō mandatō differt Procurator tum à Negotiorum gestore, quia hic aliena negotia gerit sine mandato: l. 2. ff. de negot. gestis, tum à Defensore strictè sumpto, quia etiam iustitiam absque mandato tueri potest. l. 33. §. 2. ff. b. t. modò talis defensor caveat de rato, & de iudicato solvendo, si agitur actione reali. l. 40. ff. eod. Per tō domini distinguitur à Tutore & Curatore, qui aliena negotia administrant vel ex voluntate Testatoris, vel ex decreto Legis aut Magistratus.

§. 2. Procuratorem alium constitui ad litem unam, vel omnes; alium verò ad aliud negotium extra-judiciale, unum vel plura. Prior dicitur Procurator ad litem, vel Judicialis: posterior autem Procurator ad negotia, vel Extrajudicialis. Si constituitur ad omnes lites, vel ad omnia negotia, vocatur Generalis: si ad unam litem, vel unum negotium certum, Specialis. l. 1. cit. §. 1. Generalis subinde constituitur cum libera, h. e. plena & libera potestate agendi omnia, quæ posset ipse dominus. c. 4. b. t. in 6. subinde verò omittitur hæc clausula. Porro si aliquis generaliter sine ulla limitatione constituitur ad omnia domini negotia, intelliguntur tam Judicialia quam Extrajudicialia, & talis Procurator posset appellari Universalis. Judicialis subdividitur: nam alius dicitur procurator in rem suam, vel propriam, cui nempe actiones & jura cessa sunt per donationem, venditionem, simplicem cessionem &c. ut ad eò præter mandatum procuratorium etiam habeat titulum, ex quo aliàs rerum dominia transferri solent, adeoque litem administrat in utilitatem propriam; si enim rem obtinet, eam acquirit sibi. l. 34. ff. eod. hujus tamen cessionarii, seu procuratoris in rem suam actio & jus semper fundatur in jure domini, & actionem directam contra debitores exercet solum nomine cedentis, cujus offibus inherere illa dicitur, proprio autem nomine exercet tantum actionem utilem, seu sibi cessam. Alius autem, & ordinariè, est procurator in rem alienam, qui nemde litem gerit in utilitatem domini, à quo fuit constitutus. Procurator Judicialis post litem contestationem fit dominus litis, ita ut ipse, nō dominus (nisi gravis necessitas postulet) ad Judicium citetur, & compareat ad omnes actus. l. 22. 23. C. eod. arque ipsam sententiam, quæ regulariter ferenda est in Procuratorem, præsertim in Civilibus, & Criminalibus famosis, excipiat: quamquam in praxi fori Ecclesiastici non scrupulosè attendatur, sive in Dominum, sive in Procuratorem feratur sententia. In Camera Imperiali, in qua lites omnes agitantur per Procuratores, sententiae omnes (exceptis causis injuriarū infamiam inducentibus) feruntur in dominum directè. Gail. l. 1. observ. iii. P. Wiestner hic n. 61. Pariter si dominus ipse contestatus est litem, in ipsum fertur sententia; uti & in causis Matrimonialibus & Beneficialibus. Wiestner d. l. Dominus si quidem initio vocatur ad Judicium, si præsens sit, vel contramodè venire possit. Wagnereck. ad c. 11. b. t. Quamvis autem Procurator Judicialis differat ab Advocato, quia absentis litem administrat, & lites efficitur dominus; tamen hodie ipsi Advocati solent simul constitui Procuratores ad parcendum expensis, & evitanda alia incommoda.

§. 3. Procuratorem constitui posse vel tacitè, ut si dominus sciens, aliquem suo nomine in Judicio agere, non contradicat. per l. 18. ff. mandati; vel expresse, ut fit ordinariè, nimirum à domino coram vel in Judicio, si præsens sit, aut per scripturam suā privatā (vel publicā Civitatis vel Judicis) sigillò munitam, vel etiam